

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 256/2019
03.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, др Илије Зиндовића и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милоје Томић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Управе за извршење кривичних санкција КПЗ за малолетнике у ..., коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Ваљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2942/16 од 13.09.2018. године, у седници одржаној 03.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, па се **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2942/16 од 13.09.2018. године, тако што се жалба тужене **ОДБИЈА** и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву П1 90/16 од 09.06.2016. године у ставовима другом и трећем изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да на име трошкова ревизијског поступка тужиоцу исплати износ од 88.304,00 динара у року од осам дана по пријему ове одлуке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 90/16 од 09.06.2016. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је поништена као незаконита тачка 2. решења тужене број 120-02-1/10/07-3 од 18.02.2007. године. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде штете – мање исплаћене плате исплати појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом од дана доспелости па до исплате, како је назначено у садржају тог става. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати укупан износ од 235.108,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2942/16 од 13.09.2018. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Ваљеву П1 90/16 од 09.06.2016. године у ставу другом и трећем изреке и у том делу одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде штете мање исплаћене плате са припадајућом законском затезном каматом исплати износе све ближе означене у том ставу изреке као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове првостепеног и другостепеног поступка у

износу од 39.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова паушала.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 421. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/14) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју овај суд пази по службеној дужности. Чињенично стање је правилно и потпуно утврђено. Међутим, апелациони суд је одлучујући о жалби на првостепену пресуду, на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, погрешно применио материјално право.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је решењем тужене број 120-02-01/10/07-03 од 18.02.2007. године тачком 1. распоређен на радно место ... Казнено-поправног завода за малолетнике у ... у звање ... и одређена му је VII платна група – четврти платни разред. Сходно томе одређен му је и коефицијент за обрачун плате од 4,58 који ће се примењивати почев од 01.01.2007. године. Према тачки 2. диспозитива назначеног решења коефицијент из тачке 1. решења увећава се за 10% на основу стажа осигурања, који се рачуна са увећаним трајањем, а који има степен увећања 12/16. У утуженом периоду тужиоцу је вршена исплата плате у складу са наведеним решењем, а против наведеног решења тужилац није подносио жалбу Жалбеној комисији Владе Републике Србије. Одлуком Уставног суда У бр. 63/2007 од 18.11.2010. године (објављена у "Службеном гласнику РС" бр. 1/2011 од 14.01.2011. године) утврђено је да одредба члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење кривичних санкција ("Службени гласник РС" бр. 16/07 и 21/09) није у складу са Уставом и законом. Из садржине потврде Управе за извршење кривичних санкција КПЗ Београд од 18.03.2011. године, утврђено је исплаћена зарада тужиоцу у утуженом периоду и утврђен преглед обрачуна разлике зарада за цео период потраживања, а према коме је тужилац и прецизирао тужбени захтев.

При овако утврђеном чињеничном стању, имајући у виду околност да је Управа за извршење заводских санкција, тужиоцу исплаћивала увећање плате на коефицијент у висини од 10% уместо 30% што није било у сагласности са Уставом и законом јер је назначеном Одлуком Уставног суда од 18.11.2010. године констатовано да се уређивање звања и коефицијената за државне службенике у управи може регулисати само законом, а не Уредбом Владе, то првостепени суд налази да се понашање туженог има сматрати неправилним радом и да је тужена сходно члану 164. Закона о раду дужна да тужиоцу накнади штету проистеклу доношењем неуставне и незаконите уредбе на основу које је тужиоцу утврђен мањи коефицијент за обрачун плате од оног утврђеног законом, као и доношењем оспореног решења, те је обавезао тужену да тужиоцу накнади штету у висини коју је претрпео заједно са законском затезном каматом.

Другостепени суд налази да је првостепени суд правилно утврдио чињенично стање, али да је погрешно применио материјално право и истиче другачије правно схватање од првостепеног суда. Другостепени суд полази од одредбе члана 61. Закона о Уставном суду и члана 142. став 1. Закона о државним службеницима ("Службени гласник РС" бр. 79/05... 104/09) налазећи да је тим чланом прописано да Жалбена комисија одлучује о жалбама државних службеника на решење у којима се у управном поступку одлучује о њиховим правима и дужностима, а одредбом члана 143. став 3. истог закона је прописано да се против одлуке Жалбене комисије може покренути управни спор. Полазећи од назначених правних норми произилази да тужилац против спорног решења број 120-02-01/10/07-01 од 18.02.2007. године није подносио жалбу Жалбеној комисији Владе РС, који је појединачни правни акт, који је донет на основу члана 7. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција ("Службени гласник РС" бр. 16/07 и 21/09) за коју норму је утврђено да није у сагласности са Уставом и законом, па стога тужилац и не може основано у парничном поступку тражити исплату на име разлике неисплаћене зараде за утужени период. Ово из разлога што је ово решење остало на правној снази, делује својом материјалном правноснажношћу и доказана је снага за утврђени коефицијент тужиоца по основу стажа осигурања који се рачуна са увећаним трајањем од 10%. Након објављивања одлуке Уставног суда тужилац није тражио измену овог решења у законској процедури прописаној за отклањање последица наведене Уредбе која је у назначеном делу несагласна са Уставом и законом, па стога тужилац и не може тражити ни отклањање последица донетих у примени спорног решења до 14.01.2011. године, јер је ово решење изгубило капацитет извршности тек од дана објављивања одлуке Уставног суда У бр. 63/07 од 18.10.2010. године. До тада, ово решење је деловало и на основу њега је тужиоцу извршен обрачун и исплаћена плата за назначени период. Даље, другостепени суд је становишта да суд није овлашћен да утврђује увећање коефицијената из овог основа супротно правноснажно извршном појединачном правном акту јер је неспорно да тужилац није користио правно дозвољени пут да спорно решење стави под контролу у одговарајућем поступку и да тако материјализује правне последице назначене одлуке Уставног суда. Како тужилац у конкретном случају није поступао на претходно наведени начин, неосновано потражује новчане износе на име разлике зараде за утужени период.

Одлучујући о ревизији, Врховни касациони суд налази да се изнето становиште другостепеног суда не може прихватити као правилно јер је исто засновано на погрешној примени члана 61. Закона о Уставном суду. Према члану 166. Устава, одлуке Уставног суда су коначне, извршне и општеобавезујуће. У складу са таквим уставноправним дејством одлуке Уставног суда имају извршну снагу према свим правним субјектима чије поступање је оцењено као акт неуставности или незаконитости. Власт је сагласно одредби члана 3. Устава дужна да се повинује Уставу и закону. Отуда је тужена била у обавези да самоиницијативно предузме све неопходне мере за отклањање свих последица неуставности насталих применом њене неуставне уредбе. Тужена је овом уставном налогу само делимично удовољила, јер је решењем од 14.01.2011. године отклонила штетне последице свог неуставног поступања само за будуће. Тиме је претходно решење тужене о одређењу припадајућег платног разреда и коефицијента тужиоцу само делимично измењено. Из тог разлога тужена није у потпуности удовољила извршној одлуци Уставног суда. Она то није учинила ни по захтеву Савеза самосталних синдиката Србије, Јединствене синдикалне организације

запослених у установама за извршење кривичних санкција, који јој је поднет 04.03.2011. године. Тај захтев је поднет у року прописаном одредбом члана 61. став 2. Закона о Уставном суду. Захтев је поднет у име и за рачун сви запослених у установама за извршење кривичних санкција. То потврђује садржина захтева тужене којим је 18.03.2011. године од Министарства финансија тражено обезбеђење додатног финансирања у 2011. години на име разлике у плати 488 запослених у Управи за извршење кривичних санкција у складу са одлуком Уставног суда. Стога се не може прихватити правно схватање другостепеног суда да тужилац није поступио на начин и у року прописаном одредбом члана 61. Закона о Уставном суду. Напротив, тужилац је и тој обавези благовремену и у целости удовољио.

Обзиром да је висина и доспелост утужених потраживања неспорна међу парничним странкама (споран је правни основ), Врховни касациони суд је на темељу одредбе члана 414. став 2. ЗПП, уважио ревизију тужиоца и одлучио као у ставу један изреке.

Одлука о трошковима спора је донета применом одредби члана 150, 153. став 1, 154, 163. ст. 1-4. и 165. став 2. ЗПП. Тужиоцу су досуђени трошкови спора у укупном износу од 88.304,00 динара. Досуђени износ чини накнада за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, те таксе на ревизију у износу од 70.304,00 динара, док друге трошкове тужилац није ни тражио. Наведени износи су одмерени у висини прописани важећом адвокатском и таксеном тарифом.

**Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић